

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Γεωργική Εκπαίδευση

Θεματική ενότητα 4 1/2

Όνομα καθηγητή: Αλέξανδρος Κουτσούρης

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι φοιτητές/τριες πρέπει να είναι ικανοί/ες:

- α) να περιγράφουν τα βασικά στοιχεία των συστημάτων γεωργικής εκπαίδευσης σε χώρες της ΕΕ
- β) να συγκρίνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα γεωργικής εκπαίδευσης σε χώρες της ΕΕ με το αντίστοιχο ελληνικό σύστημα(-τα)

Λέξεις κλειδιά

- ΔΥΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
- ΔΑΝΙΑ
- ΙΡΛΑΝΔΙΑ
- ΑΥΣΤΡΙΑ
- ΓΑΛΛΙΑ

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

- ΔΑΝΙΑ
- ΙΡΛΑΝΔΙΑ
- ΑΥΣΤΡΙΑ
- ΓΑΛΛΙΑ

Το Δυαδικό Σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης (1/3)

- Το χαρακτηριστικό του δυαδικού συστήματος είναι ότι η κατάρτιση πραγματοποιείται τόσο στις εγκαταστάσεις του εργοδότη όσο και στο επαγγελματικό σχολείο. Η κατάρτιση πάνω στην εργασία είναι το κύριο στοιχείο της μαθητείας, ενώ σκοπός της κατάρτισης στο επαγγελματικό σχολείο είναι η συμπλήρωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούνται στο χώρο εργασίας με την αντίστοιχη θεωρία και τις γενικές γνώσεις.

Το Δυαδικό Σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης (2/3)

- Η θέση του μαθητευόμενου προσδιορίζεται από τη μια πλευρά από το συμβόλαιο μαθητείας που εκφράζει μια δέσμευση κατάρτισης στη βάση ενός συμβολαίου απασχόλησης και από την άλλη από την υποχρέωσή του να παρακολουθήσει την υποχρεωτική κατάρτιση στο επαγγελματικό σχολείο.
- Ο εργοδότης έχει διπλό ρόλο με την έννοια ότι είναι ταυτόχρονα εργοδότης και εκπαιδευτής και άρα ακολουθεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την παροχή κατάρτισης.

Το Δυαδικό Σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης (3/3)

- Η κατάρτιση είναι λοιπόν δυαδική με πολλές έννοιες:
- παρέχεται διαμέσου δύο διαδικασιών: στην επιχείρηση και στο επαγγελματικό σχολείο,
- υπάρχουν δύο Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών:
- i) ο κανονισμός που διέπει την ενδο-επιχειρησιακή κατάρτιση και
- ii) το σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα που διέπει τη σχολικού τύπου κατάρτιση

ΔΑΝΙΑ (1/8)

- Ο γεωργός που έχει επαρκείς δεξιότητες χαρακτηρίζεται από:
- γνώσεις σχετικά με τους φυσικούς κύκλους, την ανατομία, φυσιολογία, γενετική, διατροφή, ηθολογία, ασθένειες και υγιεινή
- γνώση για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, και τις επιρροή της γεωργίας στη φύση
- γνώση του τρόπου κατά τον οποίο η γεωργική παραγωγή επηρεάζει την ποιότητα των τροφίμων
- γνώση της αγροτικής ιστορίας, της οργάνωσης και της δομής και του ρόλου του γεωργικού επαγγέλματος στις πολιτικές και οικονομικές σχέσεις

ΔΑΝΙΑ (2/8)

- γνώση των συνθηκών της κοινωνίας, συμπεριλαμβανόμενων των δομών της γεωργίας, του ρόλου των γεωργικών οργανώσεων στη γεωργία και την κοινωνία και της οικολογικής προσέγγισης
- γνώση βασικής ορολογίας στην αγγλική και γερμανική
- γνώση των μαθηματικών κανόνων για την πραγματοποίηση υπολογισμών και τον τρόπο συλλογής δεδομένων
- γνώση των εργονομικών κανόνων, του εργασιακού περιβάλλοντος και των κανόνων ασφάλειας και ικανότητα εργασίας σύμφωνα με τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής

ΔΑΝΙΑ (3/8)

Ο επιδέξιος γεωργός:

- μπορεί αυτόνομα να εκπονήσει, προετοιμάσει και υλοποιήσει σχέδια για τις καλλιέργειές του
- έχει βεβαίωση για τη χρήση αγροχημικών
- μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για την εκτροφή των ζώων του και να αντιμετωπίσει τυχόν δυσκολίες του κοπαδιού ή της εκμετάλλευσης
- κατέχει τις διαδικασίες ρουτίνας για τύπους παραγωγής που αποτελούν την παραγωγική εξειδίκευσή του
- μπορεί αυτόνομα να πραγματοποιήσει όλες τις εργασίες που συνδέονται με το μηχανολογικό εξοπλισμό του καθώς και να τον χρησιμοποιήσει με αποτελεσματικότητα και ασφάλεια.

ΔΑΝΙΑ (4/8)

- Η γεωργική εκπαίδευση και κατάρτιση γίνεται σε 25 κολέγια σύμφωνα με τις αρχές του εναλλασσόμενου/ δυικού συστήματος. Περίοδοι θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης στο κολέγιο εναλλάσσονται με πρακτική εξάσκηση/ μαθητεία στη βάση συμβολαίου σε εγκεκριμένες γεωργικές επιχειρήσεις.
- Τα γεωργικά κολέγια είναι ανοικτά σε όλους τους κάτοχους απολυτηρίου της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

ΔΑΝΙΑ (5/8)

- Τα προγράμματα είναι οικοδομημένα σε ένα βήμα-προς-βήμα σύστημα ενότητων με διάφορα επίπεδα πιστοποίησης.
- Οι ενότητες 1 και 2 έχουν συνολική διάρκεια 3½ έτη και αποτελούν την προϋπόθεση εργασίας σε οποιαδήποτε γεωργική επιχείρηση. Επιπλέον, επιτρέπουν την είσοδο σε ειδική σειρά μαθημάτων σε γεωργικά κολέγια που εκπαιδεύουν τους διαχειριστές. Στη συνέχεια, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις είναι δυνατή η πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο.
- Η ενότητα 3 έχει διάρκεια 18 μηνών και πιστοποιεί τους διαχειριστές παραγωγής (Πράσινο Πιστοποιητικό) ενώ η ενότητα 4 έχει διάρκεια 5 μηνών και πιστοποιεί τους διαχειριστές εργασιών (Πράσινο Δίπλωμα).
- Μια πιθανή εναλλακτική οδός αφορά στην πιστοποίηση ειδικών γεωργοοικονομολόγων (διάρκειας 17 μηνών). Αυτή αφορά σε σπουδαστές που έχουν συμπληρώσει την ενότητα 2 και 6 επιπλέον μήνες πρακτικής εμπειρίας στη γεωργία.

ΔΑΝΙΑ (6/8)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

- Αρχικό-εισαγωγικό πρόγραμμα σε παιδαγωγικά θέματα, διάρκειας 4 εβδομάδων που όμως είναι προαιρετικό :
- Εισαγωγή: Τι είναι ο γεωργός;
- Τμήμα I: Επικοινωνία – ατομικές επαφές με τους γεωργούς διαμέσου τηλεφώνου, αλληλογραφίας, δημόσιων ομιλιών και διαπροσωπικών επαφών.
- Τμήμα II: Επικοινωνία - με ομάδες ανθρώπων και εισαγωγή στις αρχές της διδασκαλίας.
- Τμήμα III: Επικοινωνία - με μαζικό ακροατήριο.
- Επίσης ο εκπαιδευόμενος πρέπει να αντιμετωπίσει ένα αληθοφανές πρόβλημα επικοινωνίας σχεδιάζοντας στην πρώτη μορφή του ένα φυλλάδιο ή ένα πρόγραμμα για το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση.

ΔΑΝΙΑ (7/8)

- ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
- Εβδομαδιαία ενημερωτικά προγράμματα σε σχέση με τελευταίες παιδαγωγικές εξελίξεις καθώς και μαθήματα σε αντικείμενα με ειδικές παιδαγωγικές απαιτήσεις.
- Στην περίπτωση της σύγχρονης τεχνικής ενημέρωσης (εθελοντική) = παρακολούθηση προγραμμάτων 2 εβδομάδων ετησίως
- Το σύνηθες είναι η παρακολούθηση προγραμμάτων διάρκειας 3 εβδομάδων ανά διετία.

ΔΑΝΙΑ (8/8)

- ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (1/9)

Στόχοι και σκοποί

- Το πρόγραμμα του «Πράσινου Πιστοποιητικού» αποτελείται από θεωρητική και πρακτική κατάρτιση σε όλες τις όψεις της φυτικής και ζωικής παραγωγής, της λειτουργίας και συντήρησης του εξοπλισμού, της διαχείρισης εκμεταλλεύσεων, των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, της πληροφορικής, των εγκαταστάσεων και της προσωπικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, υγιεινής και ασφάλειας, μείωσης του κόστους παραγωγής, εμπορίας και επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (2/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Πιστοποιητικό στη Γεωργία: διάρκειας 1 έτους σε κολέγιο, αντίστοιχο του 1ου έτους του Πράσινου Πιστοποιητικού σε κολέγιο, από το οποίο το 50% αφιερώνεται στην πρακτική εξάσκηση (για άτομα 16 ετών και πάνω, συνιστάται η αποφοίτηση από το Λύκειο)
- Πράσινο Πιστοποιητικό – πλήρους παρακολούθησης: ένας χρόνος σε οποιοδήποτε κολέγιο του Πράσινου Πιστοποιητικού (Πιστοποιητικό στη Γεωργία) και δεύτερος χρόνος σε τοπικό κέντρο/ ΚΕΓΕ όπου συμπεριλαμβάνεται η επιβλεπόμενη εργασία στην εκμετάλλευση και η τήρηση λογιστικών βιβλίων, η μαθητεία 12 εβδομάδων και, τέλος, η εκπαίδευση 80 ωρών στη διαχείριση σε τοπικό κέντρο ή σε κολέγιο (για κατόχους του Πιστοποιητικού στη Γεωργία)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (3α/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Πράσινο Πιστοποιητικό – μερικής παρακολούθησης: θεωρητική κατάρτιση επί 2-3 ημέρες ανά εβδομάδα σε τοπικό κέντρο/ ΚΕΓΕ κατά το διάστημα Σεπτέμβριος έως Φεβρουάριος επί δύο έτη, επιβλεπόμενη εργασία στην εκμετάλλευση και τήρηση λογιστικών βιβλίων επί 2ετία, μαθητεία 12 εβδομάδων και, τέλος, εκπαίδευση 80 ωρών στη διαχείριση (για άτομα 16 ετών και πάνω, συνίσταται η αποφοίτηση από το Λύκειο)
- Δίπλωμα στη Γεωργία με εξειδίκευση στη Γαλακτοκομία: πέραν του Πράσινου Πιστοποιητικού ακολουθεί θεωρητική διδασκαλία στο διάστημα Σεπτέμβριος – Ιανουάριος σε ειδικό κολέγιο, επιβλεπόμενη πρακτική στο διάστημα Φεβρουάριος - Ιανουάριος και εκ νέου θεωρητική κατάρτιση στο διάστημα Φεβρουάριος - Ιούνιος σε κολέγιο (για κατόχους Πιστοποιητικού στη Γεωργία που ισοδυναμεί με το 1ο έτος του προγράμματος)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (3β/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Δίπλωμα στη Γεωργία με εξειδίκευση στα Αγροτικά Μηχανήματα: ένα χρόνο σε οποιοδήποτε κολέγιο του Πράσινου Πιστοποιητικού, ένα χρόνο σε ειδικό κολλέγιο και ένα χρόνο για απόκτηση πρακτικής εμπειρίας (για κατόχους του Πιστοποιητικού στη Γεωργία)
- Δίπλωμα στη Γεωργία με εξειδίκευση στη Χοιροτροφία: 4μηνη θεωρητική κατάρτιση σε ειδικό κολέγιο, 12μηνη πρακτική και τέλος 4μηνη θεωρητική κατάρτιση στο κολέγιο (για κατόχους του Πιστοποιητικού στη Γεωργία με τουλάχιστον 3μηνη εμπειρία σε χοιροτροφική μονάδα)
- Δίπλωμα στη Γεωργία με εξειδίκευση στην Πτηνοτροφία: 7μηνη θεωρητική κατάρτιση σε ειδικό κολέγιο, 12μηνη πρακτική και τέλος 2μηνη θεωρητική κατάρτιση στο κολέγιο (για άτομα με Πιστοποιητικό στη Γεωργία ή για ενήλικες απόφοιτους Λυκείου με επαρκή εμπειρία)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (4α/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Πιστοποιητικό στη Δασοκομία: 2ετές σε ειδικό κολέγιο (για απόφοιτους Λυκείου ή άλλους ενδιαφερόμενους πάνω από 16 ετών)
- Πιστοποιητικό στην Εκτροφή και Εκπαίδευση Αλόγων: 1 και ½ έτη σε ειδικό κολέγιο συμπεριλαμβανόμενης 6μηνης μαθητείας (για απόφοιτους ή άλλους ενδιαφερόμενους που έχουν Πιστοποιητικό στη Γεωργία ή αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο)
- Πιστοποιητικό (βασικών δεξιοτήτων) στη Λαχανοκομία: 1ετές σε ειδικό κολέγιο (για απόφοιτους Λυκείου ή όποιον πάνω από 16 ετών ενδιαφέρεται για εργασία ως τεχνίτης στη λαχανοκομία)
- Πιστοποιητικό στη Λαχανοκομία: 1ετές σε ειδικά κολέγια (για άτομα 16 ετών και πάνω, συνίσταται η αποφοίτηση από Λύκειο)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (4β/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Δίπλωμα στη Λαχανοκομία: 2 και ½ έως 3 ετών, ήτοι, 1 έτος σε κολέγιο, 9 μηνών μαθητεία και εκ νέου 9 μήνες σε κολέγιο (για κατόχους του Πιστοποιητικού στη Λαχανοκομία)
- Πιστοποιητικό στην Εκτροφή Ζώων: 2ετής μαθητεία σε αναγνωρισμένες εκμεταλλεύσεις συνοδευόμενη από θεωρητική διδασκαλία σε τοπικά κέντρα και εκπόνηση εργασιών (για κατόχους του Πιστοποιητικού στη Γεωργία ή Πράσινου Πιστοποιητικού)
- Πιστοποιητικό στη Διαχείριση: 3 ετών οπ.π.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (4γ/9)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Πιστοποιητικό στη Διαχείριση: 3ετές με ένα χρόνο μαθητείας σε πιστοποιημένη εκμετάλλευση και 2ετή πρακτική στην εκμετάλλευση του εκπαιδευόμενου συνοδευόμενη από θεωρητική διδασκαλία στα τοπικά κέντρα ή κολέγια και εκπόνηση εργασιών για απόφοιτους Λυκείου (που έχουν Πιστοποιητικό στη Γεωργία ή έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς το μάθημα της Γεωπονίας στις τελικές εξετάσεις)
- Πιστοποιητικό στις Αγροτικές Επιχειρήσεις: 2ετές σε κολέγια και τοπικά κέντρα για άτομα πάνω από 16 ετών

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (5/9)

- Ο εκπαιδευόμενος/ καταρτιζόμενος πρέπει να παρακολουθήσει ένα αριθμό υποχρεωτικών θεματικών ενοτήτων.
- Η πιστοποίηση για την απόκτηση του εκάστοτε πιστοποιητικού/πτυχίου βασίζεται στην επίτευξη ενός καθορισμένου ελάχιστου αθροίσματος διδακτικών μονάδων.
- Κάθε θεματική ενότητα αφορά στη διδασκαλία συνολικής διάρκειας 25 ωρών και αξιολογείται ξεχωριστά.
- Για κάθε θεματική ενότητα υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές στις οποίες περιλαμβάνονται: α) σκοπός, β) περιεχόμενο, γ) δεξιότητες/ ικανότητες, δ) αξιολόγηση.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (6/9)

- Προαπαιτούμενες Θ.Ε.
- Υποχρεωτικές Θ.Ε.
- Γενικές Θ.Ε.
- Ειδικές Θ.Ε. (μηχανήματα, ζωική παραγωγή, φυτική παραγωγή, αγρο-επιχειρήσεις, διαχείριση)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (7/9)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Α) ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
- Β) ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (8/9)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

- Απαιτούμενα προσόντα:
 - α) ικανότητα διδασκαλίας,
 - β) ικανότητα στην οργάνωση και διαχείριση του προγράμματος, και
 - γ) ικανότητα επικοινωνίας με τους γονείς των εκπαιδευόμενων και άλλες υπηρεσίες που παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Ο πυρήνας των ικανοτήτων είναι η δυνατότητα παροχής πληροφοριών με ελκυστικό και αποτελεσματικό τρόπο, χρήσης συμμετοχικών τεχνικών, διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων, χρήσης οπτικοακουστικών βοηθημάτων, παροχής συμβουλών σε γονείς και μαθητές, και διεξαγωγής αξιολογήσεων

ΙΡΛΑΝΔΙΑ (9/9)

- Ενδοϋπηρεσιακά σεμινάρια, μίας τουλάχιστον εβδομάδας, στην εκπαίδευση ενηλίκων και την επικοινωνία.
- Περαιτέρω εκπαίδευση: μετά από μία περίοδο διδασκαλίας ενός θέματος πραγματοποιείται έρευνα (διδασκαλία και μάθηση, διδακτικοί σκοποί, εμπειρίες μάθησης, σχεδιασμός προγραμμάτων, εξελικτική ψυχολογία, κλπ.) η οποία αφενός συνδέεται με το ήδη διδαχθέν θέμα και αφετέρου λειτουργεί ως ερέθισμα και εισροή για τη διδασκαλία του επόμενου θέματος.
- Επιπλέον ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση σε θέματα διδασκαλίας ειδικών αντικειμένων, μεθοδολογία, ανάπτυξη προγραμμάτων και άλλα σχετιζόμενα θέματα

Βιβλιογραφία

- CEDEFOP: Vocational Training in .../Vocational education and Training in ... (various)
- FAO (1985) The Management of Agricultural Schools and Colleges. Rome: FAO.
- Κουτσούρης, Α. (1994) “Διερεύνηση των Κρίσιμων Παραγόντων που Συνδέονται με την Εκπαίδευση των Νεοεισερχομένων στη Γεωργία”, Διδακτορική Διατριβή στο Φροντιστήριο Συγκριτικής Γεωργίας και Γεωργικών Εφαρμογών, Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ)
- Παπαδάκη-Κλαυδιανού, Α. (2009) Γεωργική Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

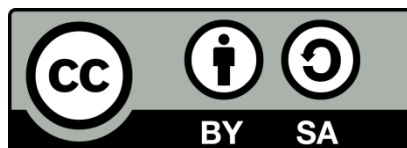
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρος Κουτσούρης. «Γεωργική Εκπαίδευση». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCDAERD100/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
 - το Σημείωμα Αδειοδότησης
 - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
 - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)
- μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.